

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem Varia Ervditione Noviter evoluta

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

1. Obtrectator temerarius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

Prima terebrato per rara foramina buxo
 Ut daret, effeci, tibia longa sonos.
 Vox placuit: faciem liquidis referentibus undis
 Vidi, & virgineas intumuisse genas.
 Ars mihi non tanti est, valeas mea tibia, dixi:
 Excipit abjectam cespite ripa suo.
 Inventam Satyrus primùm miratur, & usura
 Nescit, & afflatam sentit habere sonum.
 Et modò dimittit digitos, modò concipit auras:
 Jamque inter Nymphas arte superbus erat.
 Provocat & Phœbum: Phœbo superante pependit;
 Cæsa recesserunt à cute membra sua.

Et 6. Metam.

Quem Tritoniaca Latòus arundine victum
 Affecit pœna. Quid me mihi detrahis? inquit:
 Ah! piget: ah! non est, clamabat, tibia tanti.
 Clamantis cutis est summos direpta per artus,
 Nec quicquam nisi vulnus erat, cruor undique manat,
 Detectique patent nervi, trepidæque sine ulla
 Pelle micant venæ. Saliencia viscera posses
 Et perlucentes numerare in pectore fibras.
 Illum ruricolæ silvarum Numina Fauni,
 Et Satyri fratres, & tunc quoque clarus Olympus, (a)
 Et Nymphæ flerunt, & quisquis montibus illis
 Lanigerosque greges, armentaque buccera pavit.
 Fertilis immaduit, madefactaque terra caducas
 Concepit lacrimas, ac venis perbibit imis.
 Quas ubi fecit aquas, vacuas emisit in auras.
 Inde petens rapidum ripis declivibus æquor;
 Marfya nomen habet, Phrygiæ liquidissimus amnis.

Ethica.

I. (b) Per Marfiam denotatur obtrektor temerarius, qui non veretur viros doctrina ac virtute præstantes maledicis scriptis lacessere. Quales sunt Thraconi quidam Litteratores, qui *Latia, Cecropiaq, Minerva* tibia, hoc est, eruditione aliqua tumentes, nomē sibi inter contribules, ut Marfias inter Satyros

(a) Nomen Satyri est. (b) Temerarius obtrektor.

tyros & agreſtes Nymphas, pepererunt. Hi neſciunt ſuam intra pelliculam, quod Martialis Cerdonem monet, ſe tenere: ſed vel famoſis libellis, vel Theoninis ſcriptis contra viros claros inſurgunt, graculi contra luſcinias, Grammatici contra Theologos, Legulei adverſus Juris Anſtitites, rabulæ in Tullios, Chœrili & Mævij contra Marones, & alios Vates, Apollinea lauro cinctos. Quid quærunt? nomen ex temeritate; cupiunt inclareſcere chartis, non alia luce, quàm Vulcaniâ dignis. Sic Heroſtratus, impuriſſimus nebulo, templum Epheliæ Dianæ incendit, ut famam conſequeretur infamiâ. Sed hujusmodi corniculæ non rarò in Aquilas incidunt, quarum acie deprehenditur inſcitia, & ad ſolem expoſita, generoſis unguibus deplumatur ac diſcerpitur, detractâque malè cohærentium calumniarum, ſophiſinatum, ſcommatum cuticulâ, ſipientibus in ludibrium proſtituitur. Sic ſus Minervam, ſic Dares Entellum, ſic Marſyas Apollinem laceſſit. Martialis obtreſtatoſem talem rejicit tanquam indignum, quem illuſtret reſpondendo lib. 5. Epigram.

Allatres licet uſque nos, & uſque
Et gannitibus improbis laceſſas:
Certum eſt, hanc tibi pernegare famam,
Olim quam petis è meis libellis,
Qualiſcunque legaris ut per orbem.
Nam te cur aliquis ſciat fuiſſe?
Ignotus pereas miſer, neceſſe eſt.
Non deêrunt tamen hac in urbe forſan,
Unus, vel duo, trêſve, quatuôrve,
Pellem rôdere qui velint caninam
Nos hac à ſcabiè tenemus ungues.

Senecæ dictum eſt lib. 2. de Ira. Ultionis contumelioſiſſimum genus eſt, non eſſe dignum viſum, ex quo peteretur ultio; quò pertinet illud ex fabulis:

Tauri ſedebat vilis in cornu culex:
Volare num ſe vellet, ipſum interrogat.
Reſpondet ille: nec ſedentem noveram,
Nec evolantem te proſectò ſentiam.

Id hodièque à viris ſapientibus obſervatur, præſertim in argumento Controverſiarum Religionis, quam alij atque alij, velut canes Lunam, allatrant, & millies reſutata novis clamoribus urgent. Quibus aliquando reſpondendo contunditur os. juxta illud Salomonis Prov. 26. *Reſponde ſtulto juxta ſtultitiam ſuam, ne ſibi ſapiens eſſe videatur.* Ali-

quando tamen satius est, maledicentiam ulcisci contemptu. Quod ibidem c. 27. v. 22. Sapientissimus monet: *Ne responde stulto juxta stultitiam suam, ne efficiaris ei similis*; frustra cum infano contendendo. Nam, *Si contuderis stultum in pila, quasi ptisanas, non auferetur ab eo stultitia*. Pendent in Apollinis templo plurimæ Marfyarum excoriatorum pelles, non ideo tamen absterrent maledicum canentis Satyri calamum, ne Phœbum, intellige virum sapientia præditum, temeraria provocatione incesat. Indicat hoc Xenophon, *ἄναξάσεως*. dum refert, Marfyam victum, pellæque spoliatum ab Apolline, *ἐξέλιπον αὐτῷ ἐπὶ σοφίας* certantem sibi de sapientia. Ejusmodi stultitiæ mercedem etiam tubicen ille Misenus tulit, de quo Maro 6. *Æneid.*

Sed tum fortè, cavâ dum perfonat æquora conchâ,
Demens, & cantu vocat in certamina Divos,
Æmulus exceptum Triton (si credere dignum est)
Inter saxa virum spumosa immerferat undâ.

Hoc habet majora viribus tentans audacia. Per illa verba: *Si credere dignum est*. ostendit Poëta, se dubitare, utrum homo tantæ extiterit audaciæ, ut deos in certamen provocaret. Atque hæc de pellicula Marfyæ, infelicissimi tibicinis.

II. (b) Latet etiam alius sensus in hac fabula; quam finxisse dicuntur Athenienses, apud quos, cum eloquentiæ & sapientiæ studia florent; apud alios autem, præsertim Thebanos, tibicines & aulædi, liberalium artium studiosis præferrentur; induxerunt rusticam Satyri tibiam cum suavissima Phœbi lyra certantem, meritasque pœnas dantem. Conqueritur de tam præpostero judicio Martialis lib. 5. ad Lupum.

Cui tradas, Lupe, filium magistro
Quæris sollicitus, diùque tentas.
Omnes Grammaticosque, Rhetorasque
Devites moneo; nihil sit illi
Cum libris Ciceronis aut Maronis
Farnæ Tutilium suæ relinquat:
Si versus facit, abdicet poëtam;
Artes discere vult pecuniosas,
Fac discat citharædus aut choraulæ.

Idem lib. 6. ad Severum.

Prætores duo, quattuor Tribuni
Septem caussidici, decem Poëta

(b) *Inflati Musici.*

Cujusdam.